

20 augustus 2023 – bevestiging ambtsdragers

DE BEPROEVING VAN ABRAHAM

Genesis 22, vers 1 t/m 19
Hebreeën 11, vers 17 t/m 19

Vanaf deze week gaat er weer heel veel van start. Buiten en binnen de kerk. De basisscholen gaan beginnen, de middelbare scholen, de colleges gaan weer binnenkort van start. Nu, daarmee gaat het gewone leven in gezinnen ook weer wat meer in de vaste structuren lopen. Ook binnen de kerk gaan wij van start. Heel letterlijk: vandaag zullen twee broeders van start gaan, de een als diaken en de ander als ouderling. Maar ik merk dat ook andere dingen weer in beweging komen binnen de gemeente: de eerste IchthusNieuws is weer uit, bepaalde data worden weer gepland, we zoeken elkaar weer op om het seizoen voor te gaan bereiden, enzovoort. Nou: *hoe gaan wij dit allemaal aanpakken?*

Laten wij even op een afstandje gaan kijken naar alle dingen die wij zullen gaan oppakken en aanpakken – of het nu om schoolwerk of kerkenraads-werk gaat, of je hobby, je sport, of je betrokkenheid in de gemeente – en laten wij gaan kijken wat wij van Abraham kunnen leren. Abraham heeft iets heel specifiek beleefd, bijzonder heftig, niet te vergelijken met wat wij allemaal gaan doen..., maar ik denk dat je aan dat van Abraham echt iets aan kunt hebben, straks op school, in de kerkenraad, op je vereniging, of gewoon thuis. En ook als je deze week geen nieuwe start maakt, maar misschien al weken op ziet tegen een geplande operatie, of als je aan het revalideren bent, of als de dingen gewoon voortkabbelen, je dagelijks dingen..., ook dan heeft die Abraham echt iets te zeggen.

Maar ik denk dat wij er wel even in moeten komen, om met Abraham op te lopen, want: wat is dit een heftige geschiedenis! Althans, zo beleef ik het in ieder geval zelf. 'Het gebeurde na deze dingen dat God Abraham op de proef stelde', zo begint Genesis 22. Misschien heel brutaal van mij, maar is Abraham dan nog niet genoeg op de proef gesteld? 'Ga uit je land, uit je familiekring, uit het huis van je vader, naar het land dat Ik je wijzen zal'. Hij had toch al alles achtergelaten voor God? En daarna die hongersnood in Kanaän, waardoor Abraham zich genoodzaakt voelde om dat beloofde land gelijk weer te verlaten en uit te wijken naar Egypte? En daarna dat jarenlange wachten op een kind? Zonder kind zou hij niet eens kunnen overleven in Kanaän! En nu, nu stelt God hem opnieuw, bewust, op de proef. En hoe! 'Neem je zoon, je enige, die je liefhebt' – het wordt er behoorlijk ingewreven... - ga naar het land Moria en offer hem daar als brandoffer op een van de

bergen die Ik je noemen zal.' Weer moest Abraham op weg, naar een land dat God hem wijzen zal..., maar nu om zijn zoon – de enige, die hij liefhad - te offeren. Een oudere collega van mij vertelde eens dat hij hier nooit over zou kunnen preken, omdat hij een schoonzoon had verloren. Als hij zich moest gaan inleven in wat dit voor Abraham zou hebben betekend..., dat was voor hem te groot, dat kwam te dicht bij zijn eigen pijn. Tja, het is ook verbijsterend... En roept het allemaal theologische vragen op: een God Die zulke dingen van je vraagt... Ja, natuurlijk: wij weten hoe mooi deze geschiedenis afloopt. Maar dat wist Abraham niet! 'Offer je zoon.' Wat een haast sadistische opdracht om Abraham mee op te zadelen, of niet?

Ik laat al de vragen en al die heftige dingen maar even staan. Maar misschien moeten wij ook proberen om al onze gevoelens en gedachten even iets te parkeren om te ontdekken waar het hier nu precies om gaat, wat er op het spel staat: Izaak was Abrahams geliefde kind. Zijn trots. Maar ook *zijn hoop*. Dankzij die Izaak kon Abraham nu gerust de toekomst tegemoet gaan. Gods belofte stond hier in lichamelijke gedaante naast hem:

zijn jongen Izaak, Gods vleesgeworden belofte. Want Izaak zal straks voor hem kunnen zorgen, Izaak zal zijn naam doorgeven. Uit Izaak zal dat volk dat zo talrijk zal zijn als de sterren van de hemel geboren kunnen worden... Izaak was de toekomst in hoogsteigen person! Maar... durfde Abraham ook de toekomst aan God uit handen te geven? Het verleden, dat had Abraham al volledig in Gods handen gelegd. Abraham had al afstand gedaan van zijn land, zijn familiekring, het huis van zijn vader. Heel het verleden en alle zekerheden die daarin vervat waren, had hij losgelaten. **Maar durfde hij nu ook de toekomst los te laten, door zijn zoon aan God terug te geven?** Dat is het, waar het hier om gaat.

God stelde Abraham op de proef... Waarom? Het staat er niet bij. Jakobus die eeuwen later een van de Nieuwtestamentische brieven heeft geschreven, zegt wel iets over het nu van deze beproevingen. Hij verwijst trouwens ook in zijn brief naar Abraham en die opdracht om zijn zoon te offeren. Gelijk aan het begin van zijn brief schrijft Jakobus '*laat het je tot grote blijdschap stemmen, als u allerlei beproevingen ondergaat, want u weet: wanneer uw geloof op de proef wordt gesteld, leidt dat tot standvastigheid.*' Je geloof wordt er sterker door. Zou dat het zijn? Zou Abraham deze beproefing van God ontvangen, zodat zijn geloof er sterker door zal worden. Zodat hij straks in vertrouwen en hoop kan sterven, ook al was hij nog steeds een vreemdeling in een vreemd land? Of zal hij dit moeten meemaken, zodat het geloof van zijn nakomelingen en ook het geloof van ons, zijn geestelijke nakomelingen, hierdoor zal worden versterkt? Ik vind het in ieder geval wel heel

indrukwekkend om dit van Abraham te zien, want laat ik eerlijk zijn: beproevingen, daar zit ik eigenlijk niet zozeer op te wachten. Ik heb liever wat bevestiging van Gods kant. Bevestiging dat het goed komt met alles. En dat je er mag zijn. En dat God je helpt. Dat het zin heeft om te geloven. Maar God geeft Abraham geen bevestiging. Straks zal hij dat krijgen. Gelukkig ook bevestiging en troost en hoop. Maar nu eerst wordt hij op de proef gesteld.

Het lijkt wel op wat er in een gedicht staat, dat ik jaren geleden van een catechisant kreeg. Zij vond dat zo bijzonder. Sommigen zullen de woorden wel kennen. Het gaat als volgt:

Ik vroeg om kracht... en God gaf mij moeilijkheden om mij sterk te maken

Ik vroeg om wijsheid... en God gaf me problemen om me te leren die op te lossen

Ik vroeg om voorspoed... en God gaf me hersens en spieren om mee te werken

Ik vroeg om moed... en God gaf me gevaren om te overwinnen

Ik vroeg om liefde... en God gaf me mensen met moeilijkheden om te helpen

Ik vroeg om gunsten, en God gaf me kansen...

Ik kreeg niets waarom ik vroeg... Ik kreeg alles wat ik nodig had.

Zou dat de reden van Abrahams op-de-proef-gesteld- worden zijn? Uit de rest van de Bijbel weten wij dat God geen sadist die ons wil kwellen met moeilijke opdrachten en het onmogelijke van ons vraagt. Nee, God wil door alles heen het goede voor jou en mij en soms gaat Hij daarvoor met jou en mij een weg door beproevingen heen.

Nu, ik hoop dat het een leuk schooljaar voor je wordt. En ik hoop dat het een vreugde is om in het ambt te mogen dienen. Ik hoop dat wij een fijn nieuw seizoen tegemoet gaan, persoonlijk en als gemeente. Maar zal je, als het moeilijk wordt, hieraan denken? Nee, niet alle lastige dingen en moeilijke perioden zijn door God gestuurd hoor om je sterker te maken! We moeten niet alle pijn en nood goedpraten – je wordt niet van elke pijn als vanzelf sterker - maar het is belangrijk voor je geloof om ook deze kant van God te kennen: *God Die je soms door de diepten heen leidt... om je verder te brengen dan je ooit had gedacht.*

Maar nu naar die Abraham. Wat doet hij? Nou, dat is precies de enige vraag die wij kunnen beantwoorden. Want hoe dit bij hem is binnengekomen en wat er allemaal door hem is heen gegaan... en hoe hij en Izak deze traumatische gebeurtenis te boven zijn gekomen, dat weten wij allemaal niet. Wij weten alleen dat hij heel eenvoudig deed wat God hem had opgedragen. Geen hartstochtelijk gebed, geen vurig pleidooi, als toen God Abraham had verteld dat Hij Sodom en Gomorra ging verwoesten. Nee, wij lezen: En Abraham stond 's morgens vroeg op – tja, of hij nog geslapen heeft? – hij zadelde zijn ezel, nam twee knechten mee, kloofde hout voor het brandoffer en ging met Izak naar de plaats die God hem wees.

Ook hier vind ik het heel belangrijk om goed te kijken naar waar het nu precies om gaat. Bij het offeren van zijn zoon zagen wij: het punt was niet eens die kostbare

bloedband die hij had met zijn kind, het punt waar het om ging was dat heel zijn toekomst compleet zou verdwijnen die God hem had beloofd. Zijn toekomst, zijn hoop, alles wat God had beloofd, kwam door deze ongelooflijk moeilijke opdracht van God op het spel te staan.

Nu, met dat in ons achterhoofd moeten wij nu Abrahams gehoorzaamheid interpreteren. Abraham leert ons hier niet: 'gehoorzaam God, ook al begrijp je er niets van.' Op zich is dat niet eens een verkeerde les natuurlijk, maar het heeft ook zijn gevaarlijke kanten. Er zijn in de geschiedenis heel veel dingen misgegaan, doordat mensen er vast van overtuigd waren dat zij tegen alle gezond verstand in Gods wil volgden. Ook in de kerk werd soms overtuigd de wil van God verkondigd, terwijl men jaren later op sommige standpunten is teruggekomen. Denk dus niet zomaar dat iets de wil van God is of dat je de stem van God hebt gehoord. We hebben de Bijbel gekregen om dat te toetsen. We hebben Gods Geest ontvangen die ons in de waarheid leidt, zoals Jezus voor Zijn sterven had beloofd. We hebben verstand ontvangen. Wij hebben elkaar gekregen. Allemaal geschenken van God om te ontdekken hoe wij God moeten en mogen gehoorzamen.

Van Abraham hoeft je hier wat mij betreft dus niet te leren om God te gehoorzamen, zonder dat je er ook maar iets van begrijpt. Dat is te simpel. Zo simpel is het geloof niet. Nee, die gehoorzaamheid van Abram leert ons hier iets anders: *echt, puur, volledig vertrouwen op God.* Dat was de testcase. ***Blijft Abraham vertrouwen, blijft hij geloven, als hij nu niet alleen zijn verleden heeft moeten loslaten, maar ook heel zijn toekomst in rook ziet opgaan?***

Nu, Abram bleef vertrouwen. Heel mooi zie je dat in de woorden die hij onderweg spreekt. We krijgen maar twee zinnnetjes te lezen uit die drie dagen dat Abram met zijn zoon op reis was. Zou hij niet meer hebben gesproken, maar zwijgend dit moment tegemoet gegaan zijn? De ene zin die wij van Abraham horen, het antwoord aan Izak. Izak vraagt aan zijn vader: 'vader, ik zie hout en ik zie een mes. Maar waar is het offerdier?' Een tamelijk logische vraag... Abraham antwoordt: 'God zal Zichzelf voorzien van het lam voor het brandoffer'. God zal er in voorzien. God zal voor-zien-ingen treffen.

En de andere zin die Abraham op reis sprak, is ook zo bijzonder. Abraham zei tegen knechten: 'blijven jullie hier met de ezel, dan zullen ik en de jongen (Izak) daarheen gaan. Als wij ons neergebogen hebben (als wij God hebben aanbeden), zullen wij bij jullie terugkeren'. Geloofde Abraham echt dat Izak op welke manier dan ook gespaard zou blijven? De Hebreeën-briefschrijver die zijn lezers aanmoedigt om te blijven geloven en die hierna verwijst, denkt van wel. Hij vertelt hierover: *Abram overlegde bij zichzelf dat God bij machte was hem zelfs uit de doden op te wekken. En hij kreeg hem als het ware daaruit ook terug.* Abraham vertrouwde op God. Werkelijk tegen alles in. Wat mooi hè?

Abram overlegde bij zichzelf dat God bij machte was hem zelfs uit de doden op te wekken. En hij kreeg hem als het ware daaruit ook terug.' Dat laatste vind ik heel mooi verwoord door die Hebreeënbriefschrijver: hij

kreeg hem als het ware daaruit ook terug'. Abram kreeg Izak terug! Hij gaf Izak aan God ten offer..., maar hij kreeg van God Izak als een geschenk terug. Abram gaf zijn toekomst aan God... en hij kreeg zijn toekomst terug. Hij mocht hem weer ontvangen..., *maar hoe anders!* Izak was niet meer *zijn* jongen, zijn bezit, zijn hoop, zijn toekomst, zijn rust... Daar was hij los van gekomen. Helemaal. Zijn hoop, zijn rust, zijn toekomst, had hij aan God toevertrouwd. God was Zijn rust, zijn hoop, zijn toekomst.

En nu mocht hij opnieuw met Izak onderweg. Maar hoe anders! Met zoveel vreugde. Met zoveel vertrouwen in God. Veel meer ontspannen, denk ik. En net zo innig verbonden met Izak, ja, misschien nog wel veel meer dan voorheen.

Waarom vertel ik dit allemaal? Nou, ik hoop dat jij zo het schoolseizoen zal beginnen. En ik hoop dat Gert en Jelle zo hun ambtswerk zullen gaan oppakken. Ik hoop dat wij zo samen gemeente zijn. En dat u en jij zo met alles van je persoonlijke leven om zullen gaan. Het gevaar bestaat dat sommige dingen, of sommige mensen wel heel erg belangrijk voor je gaan worden. Dat zij je vertrouwen worden. Je zekerheid. Je alles. Herken je dat? Bijvoorbeeld je partner. Of je gezondheid. Of je prestaties. Je diploma. Dat je bevestiging krijgt. Of dat alles bij elkaar misschien... Nou, geef alles, werkelijk alles in handen van God. Durf het schoolseizoen, de ambtsperiode, je identiteit, je hele toekomst in handen van God te leggen. Durf ervan los te komen. Geef het uit handen. Als een offer voor God. 'Het is alles van U, Heere God!' Ja, geef zo elke dag in handen van God, zeg het maar misschien letterlijk hardop als je s' morgens wakker wordt: 'deze dag en alles wat er op de planning staat, is van U, God!'

En God zal het je opnieuw in handen geven. Zoals Abraham zijn zoon terugkreeg. Maar om het vanaf nu op een heel andere manier vast te houden. Met veel minder kramp. Met misschien wat bijgestelde verwachtingen. Maar ook met veel meer zekerheid. En misschien wel met veel meer rust en vreugde.

God vraagt geen blinde gehoorzaamheid, zonder dat je het begrijpt. God vraagt volkomen vertrouwen op Hem, voor vandaag en voor de hele toekomst die voor je ligt, hoe dat ook zal uitpakken. God vraagt daarmee alles van je. Niet omdat Hij sadistisch is en onverzadigbaar en gruwelijke dingen van ons eist. Nee, Hij wil je sterk maken, Hij wil met je verder, Hij wil jou een plekje geven in Zijn Koninklijke plannen met deze wereld. Geef daarom alles aan God.

Geef alles aan God. Je gezondheid, je vrienden, je werk, je school, je doktersafspraak, het conflict waar je in bent beland, je stress, je genietmomenten..., geef alles aan God: het is van U! En God zal het vervolgens weer aan je teruggeven. En dat zorgt ervoor dat je niet al te vast komt te zitten aan dingen, mensen of situaties..., dat je niet ongemerkt afgoden gaat maken en dienen..., dat je niet op een punt komt waarop je niets anders meer kunt zien dan dat..., het zorgt ervoor dat God op de eerste plaats in je leven staat, Gods Koninkrijk en Zijn gerechtigheid... en dat al die andere dingen je erbij zullen worden gegeven. Je ziet alles vanuit het perspectief van God, als zijnde in Gods handen.

Izak wordt door God weer teruggeven. En God geeft nog meer. God geeft ook een ram, om in de plaats van

Izak nu te offeren. God voorziet in wat nodig is. Moria: God zal voorzien.

Je hoort daar het woord 'zien' in. In het Hebreeuws is het letterlijk het woord 'zien' dat hier wordt gebruikt. God ziet. God overziet het geheel. God kijkt verder dan wij zien. God heeft al gezien, voordat wij hebben kunnen zien. Wat een heerlijk vertrouwen is dat.

Bij Abraham is het trouwens ook wel heel letterlijk dat God al heeft gezien, voordat Abraham heeft gezien. Want als Abraham door God wordt stilgezet en op het laatste nippertje dat mes moet terugtrekken, dan lezen wij (vers 13): 'toen sloeg Abraham zijn ogen op en keek en ze, achter hem zat een ram met zijn horens verstrikt in de struiken.' Abraham kon op dat vreselijk heftige moment nog niet zien, wat God al had gezien. Maar nu werden door God de ogen van Abraham geopend om ook te zien: hij zag een ram wat in plaats van Izak geofferd kon worden.

Gods voorzienigheid, Gods zorg voor ons leven – neem dat echt mee, als je nu weer naar school gaat, als je ambtsdragers wordt, of wat er deze week misschien op de planning staat – Gods voorzienigheid, Zijn zorg voor ons leven betekent dat Hij meer ziet dan wij kunnen zien. Dat Hij kan overzien waar wij geen hand voor ogen zien. Dat Hij al heeft gezien, wat voor ons nog verborgen was. Alle reden om echt helemaal op Hem te vertrouwen! En Gods voorzienigheid, Zijn zorg voor ons leven, betekent daarbij ook dat Hij *ons* de ogen opent. Hij geeft ons oog voor die persoon die ons kan helpen, of die gewoon naar mij kan luisteren misschien. Hij geeft mij die taak onder ogen, die ik misschien maar eens ter hand moet nemen. Hij maakt mij opmerkzaam op dat moment, dat ik niet aan mij voorbij moet laten gaan. Gods voorzienigheid betekent dus niet dat je dit seizoen een geheel verzorgde en zorgeloze reis ontvangt, met hapje en drankje, terwijl je geniet van het uitzicht. Nee, God laat je aan de slag gaan, Hij plaatst je voor keuzen, Hij vraagt je om alles aan Hem te geven. Maar als je echt helemaal op Hem vertrouwt, dan zal Hij ook je ogen openen om te zien..., te zien waarmee en hoe Hij je wilt helpen... en te zien hoe jij een offer van liefde aan God kan geven.

Even nog dit: als ik zo die geschiedenis lees hè..., van een vader die zijn zoon opoffert... dan moet ik ook wel aan de Heere God Zelf denken... Abraham hoefde dit gelukkig niet te doen. Maar God ging alle grenzen van ons verstand en bevattingsvermogen te buiten door wel Zijn eigen Zoon te offeren. God gaf in Christus Zichzelf. Nu, als Hij zoveel voor ons over heeft..., zou jij en mij dat niet helpen om echt volledig op Hem te vertrouwen en alles aan Hem toe te vertrouwen in de komende tijd? Zoals Paulus zegt – en met die tekst uit Romeinen 8 sluit ik mee af: *Hoe zal Hij, Die zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard maar voor ons allen overgegeven heeft, ons ook met Hem niet alle dingen schenken?* Wat een prachtige reden om vol vertrouwen deze week een nieuwe start te maken!